

Til høringsparterne

Landbrug
J.nr. 2020-6205
Ref. LISVI
Den 2. april 2020

Høring over udkast til husdyrgødningsbekendtgørelsen for planperioden 2020/2021

Miljø- og Fødevareministeriet sender hermed udkast til bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen) i offentlig høring.

Høringssvar bedes senest den 7. maj 2020 sendt til mfvm@mfvm.dk med cc til lisvi@mfvm.dk med angivelse af j.nr. 2020-6205.

De væsentligste foreslåede ændringer er beskrevet nærmere nedenfor.

Det bemærkes, at høringssvar fra andre end statslige myndigheder offentliggøres på høringsportalen, og at afgivelse af høringssvar samtidig opfattes som et samtykke til offentliggørelse, herunder af navn og mailadresse.

Der kan i forbindelse med behandlingen af de modtagne høringssvar være behov for at videresende disse til anden myndighed. I det omfang, der i høringssvarene indgår personoplysninger, vil disse således kunne blive videresendt til anden myndighed med henblik på at få denne myndighed til at forholde sig til indholdet. Personoplysninger vil også kunne indgå i det høringsnotat, som ministeriet udarbejder på baggrund af høringen, og som offentliggøres efter høringen på høringsportalen. Behandlingen af høringssvarene forventes afsluttet senest med udgangen af juni 2020, hvorefter de journaliseres og overføres til Statens Arkiver efter 5 år.

Den, der indsender personoplysninger, har ret til at gøre indsigelse, berigtige, slette, få indsigt i og begrænse behandlingen og kan trække samtykke til behandling tilbage. I så fald er det ikke sikkert, at høringssvaret kan indgå i høringsnotatet. Miljø- og Fødevareministeriets Data Protection Officer (DPO) er Kasia Torian (+45 93 59 70 11 | DPO@mfvm.dk). Du kan rette henvendelse til DPO'en, såfremt du har spørgsmål til dine rettigheder. Det er muligt at klage til Datatilsynet over Miljø- og Fødevareministeriets behandling af personoplysninger.

Med venlig hilsen

Lise Viftrup

1.	Indholdet af de foreslåede ændringer	4
1.1.	Præcisering af husdyrbruglovens anvendelsesområde, jf. § 1, stk. 1	4
1.2.	Præcisering af husdyrgødningsbekendtgørelsens forhold til andre regelsæt, jf. § 2, stk. 3.....	5
1.3.	Flytning af den gældende § 3 vedr. sammenhængen mellem bekendtgørelsen og konkrete afgørelser til ny § 54.....	6
1.4.	Undtagelse fra husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for forskningsforsøg, jf. forslag til ny § 3, og justering af Miljøstyrelsens dispensationsadgang i § 55, stk. 2.....	6
1.5.	Justering af en række definitioner i § 4	10
1.5.1.	Justering af definition af jordbrugsvirksomhed, jf. § 4, nr. 25	10
1.5.2.	Justering af definition af biogasanlæg, jf. § 4, nr. 30.....	11
1.5.3.	Ophævelse af definition af Register for Gødningsregnskab, jf. § 4, nr. 45.....	11
1.5.4.	Justeret definition af JB-nummer, jf. § 4, nr. 46, der bliver nr. 45	12
1.6.	Fastsættelse af vilkår til dispensation fra folde, fodertrug, vandtrug og lignende, jf. § 7, stk. 3	12
1.7.	Præcisering af krav til nedfældning, jf. § 27	13
1.8.	Fravigelse af lukkeperioderne ved udbringning af gødning i væksthuse, jf. § 28.....	13
1.9.	Beskyttelse af vandforsyningsanlæg mod afstrømning af husdyrgødning, jf. § 29, stk. 5	14
1.10.	Præcisering af fosforloftet for bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode	16
1.11.	Mulighed for at udbringe 90 kg fosfor fra bioaske pr. tildeling i skove, jf. §§ 36 og 40	17
1.12.	Præcisering af at afgasset biomasse fra samme biogasanlæg tilknyttes samme fosforloft, jf. § 37, stk. 6.....	19
1.13.	Præcisering af terminologien om hævet fosforloft på baggrund af lave fosfortal, jf. § 39.....	20
1.14.	Justering af definition af harmoniarealer, jf. § 40, stk. 2	20
1.15.	Konsekvensrettelse af fradragsregler for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniarealer, jf. § 40, stk. 4.....	21
1.16.	Justering af betingelser for fradrag for fosfor i bioaske, der modtages retur fra fyringsanlæg, jf. § 40, stk. 6 og 7	22
1.17.	Justering af bestemmelsen om afgivelse af overskydende husdyrgødning, jf. § 41.....	22
1.18.	Opdatering af straffebestemmelsen, jf. § 57.....	24
1.19.	Lovtekniske justeringer af krav til bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode, jf. bilag 2.....	24
1.19.1.	Justering af titlen på og indledningen til bilag 2	24
1.19.2.	Justering af bilag 2, nr. 1.....	25
1.19.3.	Justering og flytning af definitioner i bilag 2, nr. 2.....	25
1.19.4.	Justering af bilag 2, nr. 3, der bliver nr. 2	26
1.19.5.	Justering af bilag 2, nr. 6	27
1.19.6.	Justering af bilag 2, nr. 8	27
1.19.7.	Justering af bilag 2, nr. 10.....	28
1.20.	Indsættelse af henvisning til vandrammedirektivet i EU-noten.....	28

2.	Miljømæssige konsekvenser	28
3.	Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser ..	30
4.	Forholdet til EU-retten	30
4.1.	Overholdelse af regeringens fem faste principper for implementering af EU-regulering	31
4.2.	Bestemmelser, der er omfattet af krydsoverensstemmelse.....	31

1. Indholdet af de foreslåede ændringer

1.1. Præcisering af husdyrbruglovens anvendelsesområde, jf. § 1, stk. 1

Med ændringen af husdyrbrugloven i 2017 blev lovens anvendelsesområde ændret således, at loven som udgangspunkt finder anvendelse på husdyrbrug, husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre forhold forbundet med husdyrhold. Loven finder desuden anvendelse på arealer, som modtager gødning, jf. lovens § 2, stk. 1.

I medfør af § 2, stk. 3, kan lovens anvendelsesområde yderligere afgrænses ved bekendtgørelse, og det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det var hensigten at undtage dyrearter, der ikke tilhører klasserne aves (fugle) og mammalia (pattedyr) fra lovens anvendelsesområde.

På den baggrund bestemmer husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at husdyrbrugsloven ikke finder anvendelse på dyrearter tilhørende andre dyreklasser end fugle (aves) og pattedyr (mammalia) eller gødning fra sådanne dyrearter. Husdyrbrugloven og dermed de bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af bemyndigelsesbestemmelser i husdyrbrugloven, finder således ikke anvendelse på f.eks. krybdyr, fisk og insekter og disses anlæg.

Indtil 2017 var ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelse af gødning fastsat i miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, nr. 12, hvorefter ministeren kunne fastsætte regler om anvendelse af husdyrgødning og anden gødning i jordbruget med henblik på at beskytte vandløb, søer, havet samt grundvandet mod forurening.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at husdyrbruglovens § 5 a i ændret form er en videreførelse af den med loven ophævede bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 1, nr. 12. Det fremgår desuden af forarbejderne, at ministeren efter ændringen har adgang til at regulere alle former for gødning i medfør af § 5 a. Efter bemyndigelserne i husdyrbruglovens §§ 5 b og 5 c kan ministeren regulere alle former for organisk gødning og bioaske.

Hensigten med i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, at undtage gødning fra dyrearter tilhørende andre dyreklasser end fugle og pattedyr har været at undtage gødning fra disse dyr fra begrebet husdyrgødning. Derimod har det ikke været hensigten generelt at undtage gødningen fra lovens anvendelsesområde.

Gødning fra andre dyrearter end fugle og pattedyr omfattes således af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for affald. Affald er en organisk gødningstype, og dermed omfattes gødning fra sådanne dyrearter samtidig af bekendtgørelsens regler for anden organisk gødning end husdyrgødning. Dette har ikke været ganske klart med den eksisterende formulering af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1.

På denne baggrund foreslår Miljø- og Fødevarerministeriet, at den del af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, der fastsætter, at ”gødning fra sådanne dyrearter ikke omfattes af loven”, ophæves, således at bestemmelsen fremover udelukkende fastsætter, at lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. ikke finder anvendelse på dyrearter tilhørende andre dyreklasser end fugle (aves) og pattedyr (mammalia).

Ministeriet vil frem mod en senere ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen overveje, om det bør tydeliggøres i husdyrgødningsbekendtgørelsen, at gødning fra f.eks. insekter følger bekendtgørelsens regler for affald og ikke bekendtgørelsens regler for husdyrgødning.

1.2. Præcisering af husdyrgødningsbekendtgørelsens forhold til andre regelsæt, jf. § 2, stk. 3

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1 afgrænser husdyrbruglovens anvendelsesområde, og husdyrgødningsbekendtgørelsens § 2 afgrænser husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde.

Det fremgår af § 2, stk. 3, at bekendtgørelsen ikke finder anvendelse på dyrehold m.v., der er nævnt i § 1, stk. 3. Afskæringen af visse atypiske dyrehold fra husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde er således formuleret med udgangspunkt i afgrænsningen af husdyrbruglovens anvendelsesområde i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 3.

Hensigten med bestemmelsen i § 2, stk. 3, er, at husdyrbruglovens og husdyrgødningsbekendtgørelsens anvendelsesområde afgrænses ens i forhold til atypiske dyrehold. Formuleringen af § 2, stk. 3, har imidlertid givet anledning til tvivl i praksis i forhold til rækkevidden af bestemmelsen, herunder om alene det atypiske dyrehold er undtaget.

Efter Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering vil det også være relevant at undtage gødningsproduktionen fra det atypiske dyrehold. F.eks. kan indholdet af sæbe og desinfektionsmiddel i vaskevandet fra eksportisolationsstalde tænkes at være så højt, at det ikke bør udbringes som gødning, hvilket ville være et krav, såfremt vaskevand indeholdende husdyrgødning var omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er alene det atypiske dyrehold, dyreholdets anlæg og gødningsproduktionen herfra, der er undtaget fra bekendtgørelsens anvendelsesområde. Sædvanlige dyrehold og udbringningsarealer, der drives under samme CVR-nummer som et atypisk dyrehold, ikke være undtaget fra anvendelsesområdet.

For at undgå fremtidig tvivl om, at rækkevidden af undtagelsen fra bekendtgørelsens anvendelsesområde er sammenfaldende med undtagelsen fra lovens anvendelsesområde, foreslås ordlyden af § 2, stk. 3, justeret, så bestemmelsen fremover fastsætter, at bekendtgørelsen ikke finder anvendelse, idet omfang lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. ikke finder anvendelse, jf. § 1, stk. 3. Forslaget er af lovteknisk karakter og indebærer ikke materielle ændringer.

1.3. Flytning af den gældende § 3 vedr. sammenhængen mellem bekendtgørelsen og konkrete afgørelser til ny § 54

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, fastsætter, at bekendtgørelsens regler ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen i godkendelser efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse og godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. fastsætter vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler. I forlængelse heraf fastsætter § 3, stk. 2, at bekendtgørelsens regler endvidere ikke er til hinder for, at kommunalbestyrelsen meddeler påbud, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler, herunder påbud i forbindelse med revurderinger efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse og efter kapitel 4 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3 er således en administrativ bestemmelse, der bidrager til at fastlægge kommunens kompetence som godkendelses- og tilsynsmyndighed. Det er på denne baggrund Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at ordensmæssige hensyn taler for at flytte § 3 til bekendtgørelsens kapitel 14 vedrørende administrative bestemmelser.

Miljø- og Fødevareministeriet foreslår derfor, at § 3 flyttes til kapitel 14 som ny § 54. Som konsekvens heraf bliver de gældende bestemmelser i §§ 54-59 til §§ 55-60.

1.4. Undtagelse fra husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for forskningsforsøg, jf. forslag til ny § 3, og justering af Miljøstyrelsens dispensationsadgang i § 55, stk. 2

Det er af stor værdi for vidensopbygningen inden for markdrift og skovdrift, herunder gødningsudnyttelsen af husdyrgødning, affald og bioaske, at der bliver gennemført forskningsforsøg, hvor forskellig teknologi eller udbringningspraksis m.v. afprøves. Efter omstændighederne vil gennemførelsen af forskningsforsøg forudsætte, at den forsøgsansvarlige kan foretage handlinger, der ikke er i overensstemmelse med bekendtgørelsens arealregulering.

Efter § 54, stk. 2, i den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse kan Miljøstyrelsen dispensere fra reglerne i §§ 5-51 til forsøgs-, test-, udviklings- og demonstrationsprojekter med henblik på udvikling af miljøteknologi og -teknikker til landbrugsdrift.

Der er således i gældende ret mulighed for at fravige husdyrgødningsbekendtgørelsen med henblik på gennemførelse af forsøg.

Efter Miljø- og Fødevareministeriets vurdering er det imidlertid muligt for så vidt angår markforsøg og forsøg i skove at opstille en række kriterier, hvis overholdelse gør det overflødigt at søge om en konkret dispensation. Herved kan der gennemføres en administrativ lettelse både for dem, der gennemfører forsøgene, og for Miljøstyrelsen.

På denne baggrund har Miljø- og Fødevarerministeriet fundet det hensigtsmæssigt at undtage driften af arealer omfattet af et forskningsforsøg, der lever op til nogle fastsatte kriterier, der skal sikre overholdelsen af forskningsmæssige standarder og imødegå miljøpåvirkninger, fra de generelle regler.

Der er derfor foreslået indsat en ny bestemmelse i § 3, hvorefter reglerne i §§ 26-41 ikke finder anvendelse ved udførelsen af forskningsforsøg, der opfylder kriterierne i stk. 2, og hvor overholdelsen af reglerne er af uvæsentlig betydning for miljøbeskyttelsen, eller fravigelsen af reglerne er nødvendig for at udføre forskningsforsøget.

Bestemmelserne i §§ 26-41 vedrører reglerne om anvendelse af gødning og begrænsningerne i de tilladte mængder udbragt kvælstof og fosfor, herunder også de særlige krav om plantedække m.v. for bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode, jf. § 34, stk. 2.

Som det fremgår, er det to situationer, hvor det er tilladt at fravige husdyrgødningsbekendtgørelsens arealregler. I begge situationer skal kriterierne i stk. 2 være overholdt.

Den første situation er den, hvor det ikke er muligt at overholde reglerne. Det dækker først og fremmest over den situation, hvor forsøget netop går ud på at teste en anden praksis end den lovlige f.eks. udbringning af gødning i de såkaldte lukkeperioder.

I den anden situation er det muligt at overholde reglerne, men fravigelsen af reglerne er ubetydelig for miljøbeskyttelsen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis forsøgsparcellerne er parceller med sort jord, mens den omkringliggende mark er vintersæd, og hvor opfyldelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om nedfældning af flydende husdyrgødning på forsøgsparcellerne vil føre til markskader på de omkringliggende marker. De øgede ammoniakemissioner som følge af, at husdyrgødningen slængeudlægges i forsøgsparcellerne, kan anses for uvæsentlig.

Det fremgår modsætningsvist heraf, at undtagelsen i § 3 ikke kan anvendes i de tilfælde, hvor det er muligt at overholde husdyrgødningsbekendtgørelsens regler ved udførelsen af forskningsforsøg, og hvor fravigelsen af reglerne kan have væsentlig betydning for miljøbeskyttelsen.

Da der er tale om en generel regel, er det den forsøgsansvarlige og bedriften, hvor forsøgene udføres, der skal foretage vurderingen af, om fravigelsen af reglerne kan have væsentlig betydning for miljøet. Miljøstyrelsen og Landbrugsstyrelsen kan yde vejledning herom. Miljøstyrelsen har vejledningspligten for de regler, som kommunerne fører tilsyn med, det vil sige reglerne i kapitel 10, bortset fra § 29, stk. 8, samt og § 36. Landbrugsstyrelsen har vejledningspligten for de regler, som Landbrugsstyrelsen fører tilsyn med, det vil sige reglerne i § 29, stk. 8, og i kapitel 11, bortset fra § 36. Der henvises til husdyrgødningsbekendtgørelsens tilsynsbestemmelse i § 53.

Efter kriterierne i stk. 2 er det for det første en betingelse, at forsøget sker i forsøgsparcer, der for hvert forsøgsled ikke er større end 100 m² for arealer med landbrugsafgrøder og 1.300 m² for arealer med skov.

Ved forsøgsparcen forstås det afgrænsede område, hvor forsøget udføres, og hvor bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen således i nødvendigt omfang kan fraviges. Er der flere parceller ved siden af hinanden, gælder størrelsesafgrænsningen den enkelte parcel og ikke bruttoparcellen. Eventuelle kørespor og værn, der er udlagt rundt om den enkelte forsøgsparcen, så kørsel i marken eller i skoven og forsøg på øvrige parceller m.v. ikke påvirker forsøgsparcen, indgår ikke i begrænsningen på de 100 m² eller 1.300 m².

Det er praktiske forhold, der ligger bag differentieringen af størrelsesbegrænsningen for landbrugsarealer og skovarealer. Forsøgsparcer i skov er altid væsentligt større end 100 m². Det hænger bl.a. sammen med det lave stamtal per hektar sammenlignet med landbrugsafgrøder og høj divergens i lokale vækstfaktorer i skov, som kan variere meget selv over små afstande. Set i forhold til landbrugsafgrøder, der har deres primære rodsætning i de øverste 25-30 cm, har de dybere jordbundsforhold (1-2 meter) stor betydning for træers vækst. Dette forhold alene, kan variere meget i en skovbevoksning.

Endvidere skal der foreligge en forsøgsopstilling i form af en plan for udførelse af forsøget og for indsamling af data, inden forsøget igangsættes. I forsøgsplanen fastlægges afgrøde, antal led, gentagelser, forsøgsbehandlinger og måleparametre. En forsøgsplan udfyldt i overensstemmelse med retningslinjerne i Nordic Field Trial System vil leve op til bekendtgørelsens krav, hvis der samtidig er taget udtrykkelig stilling til den efterfølgende behandling af data, og det fremgår af forsøgsplanen, hvorfor regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen fraviges, og hvordan påvirkninger af omgivelserne som følge heraf vil blive imødegået.

Kravet om, at det skal fremgå af forsøgsplanen, hvorfor bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen fraviges, og hvordan påvirkninger af omgivelserne som følge heraf vil blive imødegået, har til formål at gøre det tydeligt, hvilke bestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der ikke kan overholdes. Det er ydermere et formål, at den forsøgsansvarlige tager stilling til, hvordan eventuelle miljøpåvirkninger af forsøget kan minimeres.

Det er en udtrykkelig betingelse, at hvert forsøgsled skal gentages flere gange i samme forsøgsopstilling. Ved et forsøgsled forstås et led i forsøget i form af den særlige behandling af arealet, som forsøget ønsker at undersøge effekten af. Det kan være tilførsel af gødning på et særligt tidspunkt, i særlige mængder eller med en særlig udbringningsteknik. Til sammenligning skal der gennemføres standardforsøgsled, hvorved forstås forsøgsled, som ligger tættest muligt på normal dyrkningspraksis i landbruget eller skovbruget. Standardforsøgsledet bruges til statistiske udtræk. Formålet med at gentage en behandling er at kunne bestemme forskellen imellem ensbehandlede parceller og derved at opnå et estimat for den naturlige variation. Ved at gentage et forsøg minimeres usikkerheden i forsøget.

Endelig skal der foretages en indsamling og en statistisk bearbejdning af forsøgsdata og udarbejdes en kort afsluttende rapport over de væsentligste resultater. Herved tilvejebringes den nye viden, som er formålet med at udføre forskningsforsøg. Den statistiske bearbejdning af data skal ske som statistiske beregningsprocedurer.

De foreslåede betingelser har til formål at sikre, at fravigelserne af husdyrgødningsbekendtgørelsens arealregler netop sker som led i aktiviteter, der har karakter som forskningsforsøg. Arealbegrænsningen på hvert forsøgsled udgør samtidig en begrænsning i praksis på udstrækningen af forsøget, der medvirker til at begrænse de eventuelle miljømæssige konsekvenser af forskningsforsøget.

Efter den foreslåede bestemmelses stk. 3 skal udførelse af forskningsforsøg, der fraviger bekendtgørelsens regler, registreres på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk, inden forsøgene påbegyndes. Registrering skal ske med navn, adresse og CVR-nummer på den bedrift, på hvis arealer forsøgene udføres, og på den virksomhed, der gennemfører forsøgene.

Formålet med registreringspligten er at gøre det muligt for Miljø- og Fødevareministeriet at følge med i anvendelsen af undtagelsesmuligheden. Registreringspligten sikrer således, at Miljø- og Fødevareministeriet har oplysninger, der sætter ministeriet i stand til at sætte sig i kontakt med de bedrifter, der benytter sig af undtagelsen, og derigennem få flere oplysninger om forsøgenes karakter og omfang. Herved har ministeriet mulighed for at justere i bestemmelsen, såfremt der konstateres uhensigtsmæssigheder, herunder mistanke om omgåelse af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Det er ikke hensigten, at Miljø- og Fødevareministeriet skal føre et aktivt tilsyn med de registrerede bedrifter. Der lægges således ikke med forslaget op til at ændre ved, at det er kommunerne og Landbrugsstyrelsen, der fører tilsyn med overholdelsen af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Tilsynsmyndighederne vil således også efter forslaget i tilfælde af kontrol kunne henvende sig til Miljøstyrelsen og få bekræftet, om en bedrift er registreret som deltager i et forsøg omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3.

Endelig forslås det i stk. 4, at den ansvarlige for driften skal kunne dokumentere, at tilsidesættelsen af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen sker som del af et forskningsforsøg, der er i overensstemmelse med kriterierne i stk. 2, og at der er sket registrering efter stk. 3. Dokumentationsforpligtigheden påhviler således den bedrift, på hvis arealer forsøget udføres, men vil i praksis forudsætte, at den forsøgsansvarlige f.eks. universitetet, overleverer den tilstrækkelige dokumentation til bedriften. Forsøgsplanen og den korte afsluttende rapport over forsøgets væsentligste resultater udgør tilstrækkelig dokumentation.

Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol af den bedrift, på hvis arealer forsøget gennemføres eller er gennemført, eller i forbindelse med Miljø- og Fødevareministeriets vurderinger af anvendelsen af muligheden for at udføre forsøg, der fraviger bekendtgørelsens krav.

I forlængelse af forslaget om at indsætte en ny § 3, der generelt tillader, at husdyrgødningsbekendtgørelsens arealregler i nødvendigt omfang fraviges ved udførelse af forskningsforsøg, der opfylder nærmere fastsatte kriterier, har Miljø- og Fødevareministeriet overvejet behovet for at justere ordlyden af § 54, stk. 2, der bliver § 55, stk. 2.

Bestemmelsen i den gældende husdyrgødningsbekendtgørelses § 54, stk. 2, fik sin nuværende udformning med den husdyrgødningsbekendtgørelse, der trådte i kraft den 1. august 2017. Indtil da var bemyndigelsen formuleret som en kompetence for Miljøstyrelsen til at dispensere til forsøgs-, test- udviklings- og demonstrationsprojekter med henblik på udvikling af miljøteknologi til husdyrbrug.

I det tilhørende høringsbrev blev ændringen i 2017 bl.a. begrundet med, at bestemmelsen fremover ville omfatte projekter om teknologi og teknikker, der anvendes på udbringningsarealerne m.v., som med den nye regulering overgår til generel regulering.

Miljøstyrelsen kan således dispensere både til udvikling af miljøteknologier og til udvikling af teknikker, der ikke i sig selv udgør en ny miljøteknologi, men som f.eks. indebærer en anden anvendelse af en eksisterende teknologi på andre måder end den gængse eller afprøvning af nye metoder i landbrugsdriften.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at dette kunne fremgå tydeligere af bestemmelsen, og at § 54, stk. 2, der bliver § 55, stk. 2, med fordel kan præciseres, så det tydeliggøres, at Miljøstyrelsens dispensationskompetence omfatter alle former for forsøgs-, test-, -udviklings- og demonstrationsprojekter, der udføres med henblik på udvikling af miljøteknologi, teknikker og metoder til landbrugsdrift. Herved tydeliggøres det også, at dispensationskompetencen i hvert fald dækker det område, der fremover foreslås undtaget som følge af den foreslåede generelle undtagelse for forskningsforsøg efter bekendtgørelsesudkastets § 3.

På denne baggrund foreslås det, at § 54, stk. 2, der bliver § 55, stk. 2, affattes således, at Miljøstyrelsen kan dispensere fra reglerne i §§ 5-51 til forsøgs-, test-, -udviklings- og demonstrationsprojekter med henblik på udvikling af miljøteknologi og teknikker og metoder til landbrugsdrift.

1.5. Justering af en række definitioner i § 4

1.5.1. Justering af definition af jordbrugsvirksomhed, jf. § 4, nr. 25

Husdyrgødningsbekendtgørelsen anvender betegnelsen jordbrugsvirksomheder om de bedrifter, der er registreret i Register for Gødningsregnskab.

Med virkning fra den 1. august 2020 ændres registreringspligten som følge af udløbet af overgangsbestemmelsen i gødskningslovens § 58, stk. 5. Registreringspligten følger herefter af gødskningslovens § 5, stk. 2.

Som konsekvens heraf foreslås husdyrgødningsbekendtgørelsens definition af jordbrugsvirksomhed ændret, således at jordbrugsvirksomhed fremover defineres

som en virksomhed, der er registreret efter § 5, stk. 2, i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag. Den samme ændring foreslås gennemført i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 37, stk. 6, hvorfra der ligeledes henvises til registreringspligten efter gødskningsloven.

1.5.2. Justering af definition af biogasanlæg, jf. § 4, nr. 30

Biogasanlæg er i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, nr. 30, defineret som anlæg, der ud fra husdyrgødning, affald, vegetabilsk biomasse eller blandinger heraf, producerer biogas med afgasset biomasse som restprodukt. En enslydende definition findes i § 1, nr. 9, i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning for planperioden 2019/2020 (gødskningsbekendtgørelsen).

Det har i praksis givet anledning til tvivl, om bestemmelsens opstilling er udtømmende og således udelukker, at der tilføres andre stoffer, produkter og materialer end husdyrgødning, affald og vegetabilsk biomasse til biogasanlæg.

Miljø- og Fødevareministeriet skal i den anledning bemærke, at husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, nr. 30, og gødskningsbekendtgørelsens § 1, nr. 9, angiver, at biogasproduktionen sker på baggrund af husdyrgødning, affald eller vegetabilsk biomasse, men at bestemmelsen ikke regulerer, hvad der i øvrigt tilføres et biogasanlæg.

For at undgå fejlslutninger om, at et biogasanlæg på baggrund af definitionerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødskningsbekendtgørelsen alene må tilføres husdyrgødning, affald og vegetabilsk biomasse foreslås det, at der før opremningen indsættes et ”bl.a.”, således at biogasanlæg fremover defineres som anlæg, der bl.a. ud fra husdyrgødning, affald, vegetabilsk biomasse eller blandinger heraf, producerer biogas med afgasset biomasse som restprodukt.

Det bemærkes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens § 26 forudsætter, at husdyrgødning skal kunne udbringes, og at husdyrgødning af denne grund ikke i biogasanlægget må blandes med stoffer, produkter og materialer, der ikke kan tillades udbragt på landbrugsjord på grund af risikoen for forurening af bl.a. grundvand og overfladevand.

1.5.3. Ophævelse af definition af Register for Gødningsregnskab, jf. § 4, nr. 45

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, nr. 45, indeholder en definition af Register for Gødningsregnskab.

Definitionen var relevant i forhold til bestemmelser om fosforregnskab, der indgik i bekendtgørelsen indtil den 1. august 2018, hvor de blev ophævet som konsekvens af, at der blev fastsat regler om fosforregnskab i gødskningsbekendtgørelsen.

Efter Miljø- og Fødevareministeriets vurdering er definitionen overflødig, og på denne baggrund foreslås den ophævet.

1.5.4. *Justeret definition af JB-nummer, jf. § 4, nr. 46, der bliver nr. 45*
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, nr. 46, indeholder en definition af de enkelte jordbundstyper fastsat ved JB-nummer.

Kapitel 5 i gødskningsbekendtgørelsen indeholder regler for den procedure, som skal følges, hvis landbruger ønsker at fravige den jordbundstype, som er fastsat for marken.

Efterfølgende er udstedt bekendtgørelse nr. 991 af 27. september 2019 om jordbundstypeklassifikation, hvor den geografiske afgrænsning af jordbundstyper fremgår.

Det er forventningen, at definition af JB-nummer og reglerne om fravigelse af angivet jordbundstype med virkning fra den 1. august 2020 overføres til bekendtgørelse om jordbundstypeklassifikation, så alle regler om jordbundstypeklassifikation er samlet et sted.

På den baggrund foreslås definitionen i § 4, nr. 46, der bliver nr. 45, justeret, så JB nummer defineres som det jordbundstypenummer, der er fastsat for arealet i medfør af bekendtgørelse om jordbundstypeklassifikation.

1.6. Fastsættelse af vilkår til dispensation fra folde, fodertrug, vandtrug og lignende, jf. § 7, stk. 3

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2, fastsætter afstandskrav for folde til dyr henholdsvis for fodertrug, vandtrug og lignende til de områder, der er nævnt i § 5, stk. 1. Efter § 7, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen dispensere fra afstandskravene.

Ved den seneste ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen udgik kravet om obligatorisk skriftligt samtykke fra naboer til dispensation fra afstandskravet for fodertrug, vandtrug og lignende til nabobeboelse, jf. § 7, stk. 3, 2. pkt.

I den udgave af husdyrgødningsbekendtgørelsen, der gjaldt for planperioden 2018/2019, fremgik det af § 7, stk. 3, 3. pkt., at kommunalbestyrelsen ved meddelelse af dispensation kan stille vilkår. Dette punktum udgik ved en fejl i forbindelse med ændringen af bestemmelsen i forbindelse med udarbejdelsen af den nugældende husdyrgødningsbekendtgørelse.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at kommunalbestyrelsen også uden en udtrykkelig bestemmelse herom har adgang til at stille vilkår i forbindelse med meddelelse af dispensationer fra afstandskravene i § 7, stk. 2 og 3, som det mindre i det mere til at meddele afslag. For at undgå modsætningslutninger fra de øvrige dispensationsbestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som indeholder en udtrykkelig bestemmelse om adgangen til at fastsætte vilkår, finder ministeriet det dog hensigtsmæssigt at præcisere muligheden for at fastsætte vilkår.

På denne baggrund foreslås der indsat et nyt 2. pkt. i § 7, stk. 3, der fastsætter, at kommunalbestyrelsen ved meddelelse af dispensation kan stille vilkår.

1.7. Præcisering af krav til nedfældning, jf. § 27

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 2, fastsætter, at udbringning af flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse kun må ske ved udbringning ved slange, slæbesko eller ved nedfældning.

Det har i praksis givet anledning til tvivl, hvad der skal til, for at kravet om nedfældning er overholdt. Dette har givet anledning til, at det i Miljøstyrelsens teknologiliste er angivet, at nedfældningsrenderne skal være tildækkede efter nedfældningen.

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at det er hensigtsmæssigt at ændre bekendtgørelsesteksten, så teknologilistens præcisering af nedfældningskravet indarbejdes i bekendtgørelsen.

På denne baggrund foreslås det, at det indsættes i § 27, stk. 2, at ved nedfældning skal den flydende husdyrgødning eller afgassede vegetabilske biomasse nedfældes til under jordoverfladen, og nedfældningsrenderne skal være tildækkede efter nedfældningen, så der kun er ubetydelige mængder husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse på jordoverfladen efterfølgende. Der er tale om en præcisering, der ikke ændrer de gældende krav til nedfældning.

1.8. Fravigelse af lukkeperioderne ved udbringning af gødning i væksthuse, jf. § 28

Efter nitratdirektivet skal medlemsstaterne fastsætte perioder, hvor visse typer af gødning ikke må udbringes (såkaldte "lukkeperioder"). På denne baggrund er der fastsat forskellige lukkeperioder i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 for alle typer gødning. Herved sikres det, at udbringningen ikke sker om vinteren, hvor risikoen for udvaskning er størst, og hvor der ikke er afgrøder med vækst til at optage næringsstofferne.

Produktionen i væksthuse begrænses i praksis af lukkeperioden i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28, stk. 1, hvorefter flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, bundfald og flydende affald ikke må udbringes i perioden fra høst, dog senest 1. oktober, til 1. februar, og lukkeperioden i bekendtgørelsens § 28, stk. 11, hvorefter der ikke må udbringes fast husdyrgødning, ensilagesaft, kunstgødning og fast affald i perioden fra 15. november til 1. februar.

Produktionen i væksthuse adskiller sig på flere væsentlige punkter fra anden planteproduktion. Dyrkningen sker under tag i opvarmede drivhuse. Det betyder, at afgrøderne tilføres vand ved kontrolleret vanding og ikke ved naturlig nedbør. Det betyder også, at dyrknings sæsonen ikke er begrænset af de naturlige klimatiske forhold, men at afgrøderne kan dyrkes i hold henover hele året.

Lukkeperioderne er problematiske for produktionen i væksthuse, der foregår over en stor del af året, og hvor der i øvrigt ikke er samme begrundelse for at have lukkeperioder.

På denne baggrund foreslås der som ny § 28, stk. 14, indsat en bestemmelse om, at begrænsningerne i adgangen til at udbringe flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, bundfald og flydende affald, jf. stk. 1, og fast husdyrgødning, ensilagesaft, kunstgødning og fast affald, jf. stk. 11, ikke gælder i væksthuse.

1.9. Beskyttelse af vandforsyningsanlæg mod afstrømning af husdyrgødning, jf. § 29, stk. 5

EU-Kommissionen har den 21. februar 2017 offentliggjort BAT¹-konklusioner for så vidt angår intensivt opdræt af fjerkræ eller svin², dvs. husdyrbrug omfattet af IE-direktivet (IE-husdyrbrug), jf. direktivets artikel 10. BAT-konklusionerne indeholder grænseværdier for udledning samt teknikker, procedurer og retningslinjer med henblik på at varetage miljøbeskyttelsesformål.

BAT-konklusionerne omhandler overordnet set emnerne miljøledelse og godt landmandsskab samt teknikker inden for ernæringsmæssig styring, effektiv energiudnyttelse, støj-, støv- og lugtemissioner, emissioner fra henholdsvis opbevaring, forarbejdning og udbringning af husdyrgødning, emissionsmonitoring og ammoniakemission fra staldanlæg.

Implementeringen af BAT-konklusionerne har givet anledning til en række ændringer i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. januar 2020. For så vidt angår disse og for en mere generel indføring i implementeringen af BAT-konklusionerne for IE-husdyrbrug henvises der til materialet vedrørende den seneste ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen på Høringsportalen³.

Med virkning fra den 1. august 2017 er reguleringen af husdyrbrugs anlæg og arealer skilt ad, således at tilladelser og godkendelser af husdyrbrug alene vedrører husdyrbrugets anlæg (stald og lager), mens udbringningsarealerne reguleres af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I det omfang BAT-konklusionerne stiller krav til reguleringen af udbringningsarealerne, findes implementeringen således i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er følger af BAT 20 b, at det er BAT at sørge for, at der er passende afstand (i form af et ubehandlet stykke land) mellem de marker, hvor der udbringes husdyrgødning, og områder, hvor der er risiko for afstrømning til vand, som f.eks. vandløb, kilder, vandboringer osv. samt tilstødende ejendomme (inklusive hække).

I den gældende husdyrgødningsbekendtgørelses § 29, stk. 5 og 8, er der regler, der imødegår afstrømning af husdyrgødning til overfladevand.

¹ Best Available Technology

² Ved intensiv fjerkræavl eller svineavl forstås husdyrbrug, hvor der a) er flere end 40.000 pladser til fjerkræ, b) er flere end 2.000 pladser til fedesvin (over 30 kg), eller c) er flere end 750 pladser til søer, jf. IE-direktivets bilag 1, pkt. 6.6.

³ Høringsmaterialet kan tilgås fra Høringsportalen:
<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/63304>

Det fremgår således af § 29, stk. 5, at bl.a. husdyrgødning, ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer større end 100 m² og kystvande, og at udbringning af husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord ikke er tilladt. Af § 29, stk. 8, fremgår det, at husdyrgødning ikke må udbringes på arealer, der er omfattet af § 69, stk. 1, i lov om vandløb, det vil sige i en 2 meter-bræmme langs vandløb.

Disse regler sikrer en vis afstand til vand, herunder vandløb og kilder, som mindsker risikoen for afstrømning.

Der gælder efter husdyrgødningsbekendtgørelsen endvidere afstandskrav på 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning, og 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning, jf. § 6, stk. 1, nr. 1 og 2, men kun for opbevaringsanlæg til husdyrgødning og ensilage samt husdyranlæg i øvrigt.

Der er ikke fastsat specifikke afstandskrav til vandforsyningsanlæg, herunder vandboringer, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning med henblik på at undgå risiko for afstrømning.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 21 b gælder der et generelt forbud mod anvendelse af pesticider, dyrkning og gødsning til erhvervsmæssige og offentlige formål inden for en radius på 25 m fra en boring, der indvinder grundvand til almene vandforsyninger. Afstandskravet omfatter ikke private boringer.

Kommunerne har desuden mulighed for efter gældende regler i miljøbeskyttelsesloven at gribe ind i forhold til en eventuel risiko for afstrømning fra marker, hvor der udbringes husdyrgødning. Efter miljøbeskyttelseslovens § 24 kan kommunen give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand. Derudover har kommunerne efter miljøbeskyttelseslovens § 26 a i indsatsområder mulighed for at pålægge ejeren af en ejendom de rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre nuværende og fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening med nitrat eller pesticider. Disse regler giver mulighed for at beskytte drikkevandsinteresser bredt med effekt i forhold til både almene og private vandboringer.

Det kan desuden fremhæves, at vandindvindingsanlæg i dag ofte bliver indrettet således, at der ikke kan ske afstrømning til selve boringen.

Samlet set er der således i gældende ret i vidt omfang en beskyttelse af vandboringer, navnlig de vandboringer der indgår i almene vandforsyningsanlæg, og som dermed er omfattet af forbuddet mod gødsning i en 25 meter-bræmme, jf. miljøbeskyttelseslovens § 21 b. Beskyttelsen omfatter dog ikke private boringer, hvoraf visse – særligt ældre – kan være indrettet på en måde, så der er mulighed for afstrømning til selve boringen.

På denne baggrund er det Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, at det ikke i praksis kan udelukkes, at udbragt husdyrgødning kan afstrømme til en vandboring og udgøre et forureningsproblem, og at der dermed ikke er tilstrækkelig sikkerhed for, at BAT 20 b er implementeret fuldt ud i gældende ret.

Miljø- og Fødevareministeriet foreslår derfor, at husdyrgødningsbekendtgørelsens § 29, stk. 5, suppleres med et nyt 2. pkt., hvorefter husdyrgødning ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandforsyningsanlæg.

Ministeriet foreslår, at det nye krav bliver omfattet af nitrathandlingsprogrammet som en supplerende foranstaltning. Dette indebærer, at en overtrædelse kan sanktioneres efter reglerne i krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsen.

1.10. Præcisering af fosforloftet for bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode

Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35, stk. 3, nr. 2, at gennemsnitsloftet for husdyrgødning fra bedrifter, der benytter muligheden i 34, stk. 2, til at udbringe op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode (såkaldte undtagelsesbrug), fastsættes til 35 kg P pr. ha pr. planperiode.

Bekendtgørelsens § 35, stk. 5, fastsætter, at såfremt gødning modtaget fra andre end øvrige undtagelsesbrug eller fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg svarer til mere end 50 pct. af den mængde fosfor, der er produceret og leveret på undtagelsesbruget i den pågældende planperiode, så fastsættes gennemsnitsloftet som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den producerede mængde fosfor fra jordbrugsvirksomhedens egen husdyrproduktion, modtaget husdyrgødning, modtaget anden organisk gødning og modtaget bioaske.

Baggrunden for bestemmelsen i § 35, stk. 5, er, at det ikke er fundet rimeligt, at undtagelsesbrug, hvor modtaget gødning (bortset fra de nævnte undtagelser vedrørende gødning modtaget fra andre undtagelsesbrug, fra fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlæg) udgør hovedparten af bedriftens fosfor skal kunne opretholde et fast fosforloft på 35 kg P pr. ha pr. planperiode. Bestemmelsen fastsætter derfor, at disse bedrifter skal følge den almindelige hovedregel, hvorefter fosforloftet fastsættes som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for bedriftens producerede og modtagne gødning.

Efter den almindelige hovedregel gælder der imidlertid efter § 35, stk. 4, en bestemmelse om fastsættelse af fosforloftet for den husdyrgødning, som bedriften afgiver til et biogasanlæg. Det følger således af stk. 4, at for jordbrugsvirksomheder, som er tilknyttet et fælles biogasanlæg, fastsættes gennemsnitsloftet for den husdyrgødning, som afgives til biogasanlægget, og som ikke overstiger den producerede mængde fosfor fra jordbrugsvirksomhedens egen husdyrproduktion, udelukkende ud fra den producerede mængde fosfor fra jordbrugsvirksomhedens egen husdyrproduktion. Den producerede mængde fosfor, som er afgivet til biogasanlægget, indgår ikke i fastsættelsen af gennemsnitsloftet for jordbrugsvirksomheden.

Det er ministeriets vurdering, at denne bestemmelse også bør finde anvendelse for undtagelsesbrug. Det vil eksempelvis være relevant for et undtagelsesbrug, der modtager husdyrgødning fra slagtesvin i mængder, der overstige 50 pct. af

undtagelsesbrugets produktion af husdyrgødning, og hvor undtagelsesbruget samtidig afsætter husdyrgødning til et biogasanlæg.

På denne baggrund foreslås det, at der til § 35, stk. 5, tilføjes et ”jf. dog stk. 4”, således at det fremgår udtrykkeligt af bestemmelsen om fastsættelse af fosforloftet for undtagelsesbrug, der ikke kan opretholde et fosforloft på 35 kg P pr. ha pr. planperiode pga. mængderne af modtaget gødning, at der skal tages højde for den mængde husdyrgødning, der er afgivet til et biogasanlæg.

Det er ministeriets vurdering, at det er meget sjældent forekommende i praksis, at modtaget gødning fra andre end undtagelsesbrug, biogasanlæg og forarbejdningsanlæg udgør mere end 50 pct. af den producerede mængde gødning på undtagelsesbrug, og at tilføjjelsen af ”jf. dog stk. 4” i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35, stk. 5, alene vil påvirke undtagelsesbrugets fosforloft i marginalt omfang.

1.11. Mulighed for at udbringe 90 kg fosfor fra bioaske pr. tildeling i skove, jf. §§ 36 og 40

Fosfor fra bioaske blev som noget nyt indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsens fosforregulering med virkning fra den 1. august 2019. Det indebærer, at bl.a. virksomheder med skovbrug, der anvender bioaske som gødsning i skove, omfattes af fosforreguleringen i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

For virksomheder, der ikke er omfattet af kravet om registrering i Register for Gødningsregnskab, gælder husdyrgødningsbekendtgørelsens § 36, stk. 1, nr. 2, hvorefter der kan udbringes 15 kg P pr. ha skov med nærmere angive afgrødekoder. Det er kommunerne, der fører tilsyn med denne bestemmelse, der omfatter skovejere med mindre end 10 ha, jf. gødskningslovens § 5, stk. 2, nr. 3, og virksomheder, der producerer eller modtager mindre organisk gødning end et nærmere fastlagt omfang, jf. § 5, stk. 2, nr. 1 og 2, der med virkning fra planperioden 2020/2021 fastlægger pligten til registrering i Register for Gødningsregnskab.

Virksomheder, der er omfattet af kravet om registrering i Register for Gødningsregnskab, skal overholde reglen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, hvorefter fosforarealkravet i planperioden ikke må overstige virksomhedens harmoniareal i planperioden. Fosfor udbragt i skove, der ikke er harmoniarealer, kan fratrækkes forbruget, jf. § 40, stk. 4, nr. 3.

Indtil den 1. august 2019 blev fosfor fra bioaske reguleret af bioaskebekendtgørelsen. Den daværende bioaskebekendtgørelse indeholdt følgende bestemmelse herom i § 14, stk. 3:
”Den samlede tilførsel af næringsstoffer i form af fosfor må ikke overstige 30 kg pr. ha pr. år. Fosfordoseringen kan beregnes som et gennemsnit over tre år.”

Efter den tidligere regulering i medfør af bioaskebekendtgørelsen var det således lovligt at udbringe op til 90 kg fosfor fra bioaske ved én tildeling hvert 3. år.

Skoverhvervet har over for Miljø- og Fødevarerministeriet anført, at det er en ulempe for specielt de mindre bedrifter, at reguleringen af bioaske ikke længere giver mulighed for at tildele en treårig dosering af fosfor på en hel bedrift. Det er desuden blevet anført, at hyppige udkørsler i skove øger risikoen for maskinskader på bevoksningerne, opkøring af kørespor og sammentrykning af skovjorde i skovdyrkningen. Det er også blevet anført, at det ikke er en rentabel måde at udbringe så små mængder bioaske, der kræver brug af særligt maskinel, hvorfor reguleringen vil stoppe udnyttelsen af bioaske til gødsning af skove og medføre øget behov for deponering.

Over for ønsket om at kunne udbringe 90 kg fosfor fra bioaske i skove på én gang står det modstående administrative hensyn til en enstregt fosforregulering baseret på gødningsregnskabsdata, og hvor de årlige krav holdes op i mod de årlige udbringninger. En imødekommelse af ønsket om at kunne udbringe flere års dosis af fosfor i skove vil således føre til en øget kompleksitet i reguleringen og øgede administrative omkostninger for Landbrugsstyrelsen, der administrerer fosforreguleringen.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder på baggrund af en samlet vurdering, at det er rimeligt at imødekomme ønsket fra erhvervet i forhold til de arealer, der ikke er harmoniarealer. Der er herved lagt vægt på, at skovarealer sammenlignet med harmoniarealer med landbrugsafgrøder ofte er mere fjerntliggende, kuperede og sværttilgængelige og har større startomkostninger forbundet med udbringning og igangsætning af maskiner i bevoksningerne. Det er ministeriets vurdering, at skovarealer som udgangspunkt er ikke-harmoniarealer.

For bedrifter, der ikke er jordbrugsvirksomheder, foreslås der indsat et nyt stk. 2 i § 36, hvorefter den udbragte mængde fosfor fra bioaske i skove kan beregnes som et gennemsnit over seks år. Det foreslås samtidig fastsat, at der maksimalt kan udbringes 90 kg fosfor fra bioaske pr. ha skov i samme planperiode.

Der fastsættes ikke i den anledning nye dokumentationskrav. Tilsynet med overholdelsen af fosforreglen i § 36 varetages som hidtil af kommunalbestyrelsen ud fra oplysninger om dyreholdet, landbrugs- og skovarealerne og dokumenterede oplysninger om modtaget og afgivet husdyrgødning, anden organisk gødning og bioaske, herunder på baggrund af de oplysninger, som kommunen modtager i medfør af bioaskebekendtgørelsens § 16.

For jordbrugsvirksomheder foreslås der indsat et nyt pkt. i § 40, stk. 4, nr. 3, hvorefter en jordbrugsvirksomhed, der i en eller flere af de fem forudgående planperioder ikke har benyttet muligheden i 1. pkt., kan fratække det dyrkede skovareal i planperioden og i de forudgående planperioder, hvor fradragmuligheden ikke er benyttet, angivet i ha med mindst to decimaler ganget med en fosfornorm på 15 kg P pr. ha. Det foreslås samtidig fastsat, at der maksimalt kan udbringes 90 kg fosfor fra bioaske pr. ha skov i samme planperiode.

Miljø- og Fødevarerministeriet forventer, at ordningen kan administreres uden tilretninger i Landbrugsstyrelsens it-systemer ved, at jordbrugsvirksomheden på

sædvanlig vis anfører den forbrugte mængde bioaske i de planperioder, hvor jordbrugsvirksomheden har udbragt bioaske.

Det følger af gødskningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1 og 2, at jordbrugsvirksomheder skal indberette en gødningsplanlægning, der bl.a. skal indeholde et markkort, der viser virksomhedens samlede landbrugsareal. Det fremgår af § 11, stk. 3, at det samlede landbrugsareal opgøres som virksomhedens arealer med et gødningsbehov samt udyrkede og udtagne arealer. På dette kort har virksomheden også indtegnet sine skovarealer, og det er indtegningerne på dette kort, Landbrugsstyrelsen lægger til grund i sin administration.

Ved Landbrugsstyrelsens kontrol af, om jordbrugsvirksomheden har overholdt sit fosforarealkrav, vil Landbrugsstyrelsen således – afhængigt af hvor meget bioaske virksomheden har udbragt – skulle gennemgå jordbrugsvirksomhedens gødningsregnskab og gødningsplaner for den planperiode, hvor bioasken udbringes, og for de fem forudgående planperioder for at sikre, at der ikke er udbragt mere fosfor, end der til sammen kunne være udbragt i de pågældende planperioder.

For at undgå tvivl om, hvilke arealer, der er skovarealer, foreslås der desuden i § 40, stk. 4, nr. 3, indsat præcisering i form af en henvisning til de afgrødekoder, der er omfattet af begrebet skov. Det drejer sig om afgrødekoderne 581-594 og 602-605. Disse afgrødekoder fremgår allerede af § 36. Der er således tale om en præcisering, der ikke ændrer det materielle indhold.

1.12. Præcisering af at afgasset biomasse fra samme biogasanlæg tilknyttes samme fosforloft, jf. § 37, stk. 6

Af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 37, stk. 6, fremgår det, at fosforloftet for gødning afgivet fra biogasanlæg og forarbejdningsanlæg, der ikke drives som en del af en jordbrugsvirksomhed og dermed er omfattet af Register for Gødningsregnskab, fastsættes ud fra det vægtede gennemsnitsloft for de modtagne mængder af husdyrgødning, affald og øvrige typer organisk gødning i den forrige planperiode.

Det er hensigten, at afgasset biomasse fra samme biogasanlæg tilknyttes samme fosforloft. Det har imidlertid givet anledning til tvivl i praksis, om et biogasanlæg med forskellige produktionslinjer kan tilknytte afgasset biomasse fra de forskellige linjer forskellige fosforlofter.

På denne baggrund foreslås det præciseret i § 37, stk. 6, at der fastsættes ét samlet gennemsnitsloft for den gødning, der afgives fra samme det fælles biogasanlæg eller forarbejdningsanlægget, ud fra det vægtede gennemsnitsloft for de modtagne mængder af husdyrgødning, affald og øvrige typer organisk gødning, der er modtaget på det pågældende biogasanlæg eller det pågældende forarbejdningsanlæg, således at hensigten med bestemmelsen tydeliggøres.

1.13. Præcisering af terminologien om hævet fosforloft på baggrund af lave fosfortal, jf. § 39

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 35, stk. 2, at det korrigerede fosforloft beregnes ud fra gennemsnitsloftet og eventuelt korrigeret i forhold til lave fosfortal og andel af harmoniareal i oplande med skærpede fosforlofter. Gennemsnitsloftet kan således korrigeres på baggrund af lave fosfortal, hvilket giver mulighed for at hæve fosforloftet, og i forhold til harmoniarealer i oplande med skærpede fosforlofter, hvilket sænker fosforloftet.

Bekendtgørelsens § 39 indeholder muligheden for at hæve fosforloftet ved lave fosfortal. Reglerne om at fosforloftet bliver sænket ved harmoniarealer i oplande med skærpede fosforlofter, findes i § 37.

Da bekendtgørelsens § 39 som beskrevet ikke indeholder alle regler om korrektion af fosforloftet, men alene reglerne om at hæve fosforloftet vil det efter ministeriets vurdering være hensigtsmæssigt at rette terminologien til i overskriften til § 39 og i bestemmelsen.

På denne baggrund foreslås det, at overskriften over § 39 ændres fra "Korrektion af fosforloftet" til "Hævet fosforloft", og at "korrigeret" ændres til "hævet" i § 39, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 og 3. Der er tale om en præcisering, der ikke ændrer det materielle indhold af reglen.

Afslutningsvis bemærkes det, at der i den gældende bekendtgørelses § 35, stk. 2, henvises til § 39, stk. 3, i forhold til skærpede fosforlofter, hvilket er forkert og vil blive rettet til en henvisning til § 37, stk. 3.

1.14. Justering af definition af harmoniarealer, jf. § 40, stk. 2

I § 40, stk. 2, 2. pkt., defineres harmoniarealer som arealer med de afgrøder, som er nævnt i § 26, stk. 1, 3. pkt., og hvor husdyrgødning må anvendes, og hvor husdyrgødning under normale omstændigheder kan udbringes. Samtidig forudsætter § 40, stk. 2, 3. pkt., at arealet reelt indgår i fordelingen af husdyrgødningen, idet tilsynsmyndigheden kan kræve dokumentation herfor, hvis der er stor afstand fra harmoniarealerne til opbevaringsanlægget for husdyrgødningen.

Det kan efter omstændighederne være en fordel for jordbrugsvirksomheden, at et areal ikke medregnes som harmoniareal. Det fremgår således af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 40, stk. 4, at en jordbrugsvirksomhed under visse betingelser kan fratække fosfor fra kunstgødning og bioaske, der er anvendt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer, i virksomhedens forbrug af fosfor.

På denne baggrund foreslås det, at det præciseres, at den ansvarlige for driften kan vælge, at arealet ikke skal medregnes som harmoniareal, ved at indsætte en bestemmelse herom i § 40, stk. 2, 4. pkt.

Samtidig foreslås det præciseret i § 40, stk. 2, 2. pkt., at arealer, hvor der må og kan udbringes anden organisk gødning end husdyrgødning, også er harmoniarealer.

1.15. Konsekvensrettelse af fradragsregler for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniarealer, jf. § 40, stk. 4

Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 40, stk. 4, at en jordbrugsvirksomhed i en række tilfælde kan fratække en mængde fosfor fra kunstgødning og bioaske, der er anvendt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer, i virksomhedens forbrug af fosfor.

Muligheden omfatter efter stk. 4, nr. 1, kunstgødning og bioaske, som er forbrugt i drivhuse, planteskoler, lukkede systemer, planteskolekulturer og containerpladser, vedplanter og lignende. Efter nr. 2 omfattes den kunstgødning og bioaske, som er forbrugt ved dyrkning af mindst fire hold grøntsager på friland. Nr. 3 omfatter fosfor udbragt i skove med en retningsgivende norm for fosfor. Endelig omfatter nr. 4 fosfor udbragt på arealer med afgrøder, som er omfattet af en kvælstofnorm ifølge lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium i henhold til retningslinjer udstedt af Landbrugsstyrelsen for den pågældende planperiode, og som ikke er omfattet af nr. 1 eller 2.

Fradrag efter § 40, stk. 4, nr. 4, er tænkt som en opsamlingsbestemmelse, der kan benyttes i de tilfælde, hvor der er tale om fradrag af fosfor fra kunstgødning og bioaske anvendt på arealer, som ikke medregnes som harmoniarealer, der falder uden for nr. 1-3. Tanken har således været, at fradragsmuligheden efter § 40, stk. 4, nr. 4, anvendes i de situationer, der ikke er omfattet af nr. 1-3.

I sin nuværende udformning giver § 40, stk. 4, nr. 3 og 4, imidlertid mulighed for, at fosfor fra kunstgødning og bioaske, der er udbragt i en skov med en retningsgivende norm for fosfor, kan fradrages efter § 40, stk. 4, nr. 3, og at der samtidig kan ske et fradrag for den forholdsmæssige andel af fosfor, der er udbragt på det samme skovareal efter bestemmelsen i § 40, stk. 4, nr. 4.

Dette skyldes, at der fra § 40, stk. 4, nr. 4, alene henvises til, at bestemmelsen ikke kan anvendes for arealer omfattet af nr. 1 og 2, og at den ikke samtidig henviser til arealer omfattet af nr. 3.

På denne baggrund foreslås det, at henvisningen i § 40, stk. 4, nr. 4, ændres til nr. 1-3. Af lovtekniske årsager er formuleringen af § 40, stk. 4, nr. 4, samtidig foreslået justeret, herunder med henblik på at ensrette formuleringen af bestemmelsen med affattelsen af nr. 1-3.

Da fradrag efter § 40, stk. 4, er en mulighed for virksomhederne og ikke en pligt, foreslås det endvidere, at ”skal” ændres til ”kan” i numrene 1-3.

1.16. Justering af betingelser for fradrag for fosfor i bioaske, der modtages retur fra fyringsanlæg, jf. § 40, stk. 6 og 7

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 40, stk. 6 og 7, kan en jordbrugsvirksomhed, der leverer halm til et fyringsanlæg og modtager bioaske retur, under visse betingelser trække fosforindholdet i bioasken fra i jordbrugsvirksomhedens forbrug af fosfor.

Af § 40, stk. 6, fremgår det således bl.a., at det er en betingelse, at fyringsanlægget i den indeværende planperiode har leveret en mængde bioaske til jordbrugsvirksomheden, som mindst svarer til produktionen af bioaske fra den mængde halm, som jordbrugsvirksomheden har leveret. Som betingelsen er formuleret, skal jordbrugsvirksomheden modtage bioaske fra fyringsanlægget svarende til askeproduktionen fra hele den mængde halm, jordbrugsvirksomheden har leveret til fyringsanlægget. Dette har ikke været tilsigtet. Hensigten med betingelsen er at fastsætte, at fradraget for fosfor ikke kan overstige fosforindholdet i den mængde bioaske, som jordbrugsvirksomheden modtager fra fyringsanlægget. Dette foreslås tydeliggjort. Samtidig foreslås betingelsen af lovtekniske årsager flyttet fra stk. 6 til stk. 7.

Det følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 40, stk. 7, at en jordbrugsvirksomhed maksimalt kan fratække fosfor svarende til 3 kg pr. ha harmoniareal, som jordbrugsvirksomheden i den foregående planperiode har dyrket med korn eller raps.

I forbindelse med høringen af Vejledning om gødsknings- og harmoniregler for planperioden 1. august 2019 til 31. juli 2020 spurgte Datalogisk A/S om, hvorfor muligheden for fradrag alene omfatter arealer dyrket med korn og raps og ikke arealer med frøgræs.

Miljø- og Fødevarerministeriet er enig i, at det er relevant også at inkludere arealer dyrket med frøgræs. På denne baggrund foreslås husdyrgødningsbekendtgørelsens § 40, stk. 7, justeret, således at jordbrugsvirksomhederne kan fratække fosfor svarende til 3 kg pr. ha harmoniareal, som jordbrugsvirksomheden i en foregående planperiode har dyrket med korn, raps eller frøgræs.

1.17. Justering af bestemmelsen om afgivelse af overskydende husdyrgødning, jf. § 41

Det fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 41, at hvis en bedrift har en større mængde husdyrgødning til rådighed, herunder husdyrgødning modtaget fra andre bedrifter, end der må udbringes på bedriftens areal for at overholde harmonikravet og fosforarealkravet, skal der foreligge dokumentation for, at den overskydende husdyrgødning er deklareret som forarbejdet husdyrgødning, er eksporteret eller er modtaget af en jordbrugsvirksomhed, et fælles biogasanlæg, et forarbejdningsanlæg, et forbrændingsanlæg eller et brændingsanlæg.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der ikke forsvinder gødning ud af det lukkede kredsløb til bedrifter, der ikke er jordbrugsvirksomheder, eller til virksomheder, der ikke er omfattet af en regulering, der sikrer, at der er styr på input og output af gødning og på håndteringen af gødningen.

Som bestemmelsen er formuleret, indeholder den for det første en materiel afgrænsning af, hvortil overskydende husdyrgødning kan afgives. For det andet indeholder bestemmelsen et krav om dokumentation for, at den overskydende husdyrgødning er afgivet til en lovlig modtager.

Harmonikravet og fosforarealkravet kontrolleres af Landbrugsstyrelsen på baggrund af oplysninger i Register for Gødningsregnskab og Gødningsleverandørregistret om produceret husdyrgødning og modtaget og afgivet gødning. I og i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag og i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning er der således fastsat regler om, hvilke oplysninger virksomhederne skal indberette med henblik på, at Landbrugsstyrelsen har alle oplysninger om jordbrugsvirksomhedens gødningsforbrug. I gødskningsbekendtgørelsens § 13, stk. 2 og 5, er der bl.a. fastsat krav om, at gødningsregnskabet for virksomheder der afgiver husdyrgødning, skal indeholde oplysninger om mængden af kvælstof og fosfor i den afgivne husdyrgødning. Endvidere er det i gødskningslovens § 36, stk. 4, fastsat, at virksomheder omfattet af lovens § 3, stk. 2, bl.a. skal indberette, hvorfra de modtager gødning, den modtagne gødningstype og -mængde og indholdet af kvælstof og fosfor i den modtagne gødning. Gødskningslovens § 3, stk. 2, omfatter fælles biogas-, forarbejdnings-, forbrændings- og brændingsanlæg, der modtager kvælstof- eller fosforholdig gødning, det vil sige de samme virksomheder, som jordbrugsvirksomheder kan afgive overskydende husdyrgødning til efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 41.

Da der således allerede efter gødskningsloven og gødskningsbekendtgørelsen gælder et krav om, at afgiveren af husdyrgødning skal dokumentere afgivelsen over for Landbrugsstyrelsen, er det efter Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering overflødig at fastsætte krav herom i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 41.

På denne baggrund og for at opnå en mere enstrenget regulering foreslås § 41 justeret, således at bestemmelsen alene regulerer, hvortil husdyrgødning lovligt må afgives. Der foreslås ingen ændringer i, hvortil overskydende husdyrgødning lovligt kan afgives.

Den gældende bestemmelse omfatter efter sin ordlyd overskydende husdyrgødning, hvor overskydende husdyrgødning skal forstås som den mængde husdyrgødning, som bedriften har til rådighed, og som ligger ud over, hvad bedriften lovligt må udbringe under overholdelse af harmonikravet og fosforarealkravet.

Bestemmelsen foreslås dog justeret således, at begrebet overskydende husdyrgødning afkobles fra harmonikravet og fosforarealkravet, idet bestemmelsen i § 41 efter sit formål bør gælde, uanset om den afgivende jordbrugsvirksomhed ville have haft plads inden for harmonikravet og fosforarealkravet til at udbringe den afgivne husdyrgødning.

Endelig foreslås ”bedrift” ændret til ”jordbrugsvirksomhed”, således at terminologien i bestemmelsen afspejler bestemmelsens praktiske

anvendelsesområde, som er de bedrifter, der er omfattet af Register for Gødningsregnskab og underlagt Landbrugsstyrelsens tilsyn.

1.18. Opdatering af straffebestemmelsen, jf. § 57

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 56, der bliver § 57, straffes overtrædelse af bekendtgørelsens bestemmelser med bøde. Som udgangspunkt er alle bekendtgørelsens materielle krav omfattet af straffebestemmelsen.

Miljø- og Fødevarerministeriet har gennemgået straffebestemmelsen og har på denne baggrund foreslået nogle lovtekniske justeringer og præciseringer af bestemmelsen.

Herudover har ministeriet foreslået enkelte materielle ændringer. Det foreslås således som noget nyt straffebelagt at overtræde vilkår i en dispensation efter bekendtgørelsens § 27, stk. 15, vedrørende alternative metoder til reduktion af ammoniakemissionerne fra højemissionskunstgødning. Desuden bliver det efter forslaget strafbart at oplagre opsamlede ensilagerester, jf. § 17, stk. 3, nr. 3, i strid med § 13, stk. 1-3.

1.19. Lovtekniske justeringer af krav til bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode, jf. bilag 2

Efter husdyrgødningsbekendtgørelsens § 34, stk. 1, må en bedrift højst udbringe husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til 170 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode. Bestemmelsen udgør en del af implementeringen af nitratdirektivet. Danmark har opnået en undtagelse (den såkaldte kvægundtagelse) fra nitratdirektivet, således at bedrifter, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, må udbringe højst 230 kg N fra husdyrgødning og anden organisk gødning pr. ha harmoniareal pr. planperiode. Undtagelsen er implementeret i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 34, stk. 2, og bilag 2.

Den nuværende undtagelse fra nitratdirektivet udløber den 31. juli 2019. Danmark forventer at få fornyet undtagelsen. I forbindelse med fornyelsen kan EU-Kommissionen ændre de vilkår, der er knyttet til anvendelse af undtagelsen. Når der opnås en ny undtagelse, vil Miljø- og Fødevarerministeriet udstede en ændret husdyrgødningsbekendtgørelse, der implementerer vilkårene i den nye undtagelse. Med nærværende bekendtgørelsesudkast forslås derfor alene lovtekniske justeringer og præciseringer af implementeringen af den gældende undtagelse.

1.19.1. Justering af titlen på og indledningen til bilag 2

Titlen på bilag 2 er "Betingelser for udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning på bedrifter, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg N pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg".

Titlen og indledningen til bilag 2 gentager store dele af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 34, stk. 2. Efter Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering er dette overflødig.

Det foreslås derfor, at titlen på bilag 2 ændres til ”Betingelser for udbringning af højst 230 kg N pr. ha harmoniareal fra husdyrgødning og anden organisk gødning”, og at den indledende tekst inden de nummererede betingelser ophæves. Der er tale om en lovteknisk justering uden indholdsmæssig betydning.

1.19.2. Justering af bilag 2, nr. 1

Bilag 2, nr. 1, 1. pkt., fastsætter, at der senest ved starten af den efterfølgende planperiode den 1. august skal være etableret plantedække på 80 pct. eller mere af harmoniarealet med en afgrøde med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson, jf. nr. 2, litra a. Bilag 2, nr. 1, 2. pkt., fastsætter, at opgørelsen af arealet til rådighed følger bekendtgørelsens § 40, stk. 2.

Det, der i bilag 2, nr. 1, 2. pkt., omtales som ”arealet til rådighed”, dækker over det samme som ”harmoniarealet”, der er det udtryk, der anvendes i bilag 2, nr. 1, 1. pkt. Det fremgår af henvisningen fra bilag 2, nr. 1, 2. pkt., til definitionen af et harmoniareal i bekendtgørelsens § 40, stk. 2.

Det fremgår direkte af § 40, stk. 2, hvorledes harmoniarealet skal opgøres. Bestemmelsen i bilag 2, nr. 1, 2. pkt., er derfor overflødig. På denne baggrund foreslås det, at bilag 2, nr. 1, 2. pkt., ophæves.

1.19.3. Justering og flytning af definitioner i bilag 2, nr. 2

Bilag 2, nr. 2, indeholder en række definitioner af begreber, der anvendes i bilag 2, herunder af ”afgrøder med et højt kvælstofoptag og en lang vækstsæson”, ”græs” og ”græs- og cikorieudlæg”, jf. bilag 2, nr. 2, litra a, b og d. Bekendtgørelsens definitioner er i øvrigt samlet i § 4.

Efter Miljø- og Fødevareministeriets vurdering taler ordensmæssige hensyn for at holde bekendtgørelsens definitioner samlet i § 4.

På denne baggrund foreslås definitionerne fra bilag 2 fremover fastsat i bekendtgørelsens § 4, som nye numre 47-50.

I bilag 2, nr. 2, litra c, defineres ”græsefterafgrøder” som ”rent græs sået før eller efter høst, dog senest den 1. august”.

Bilag 2, nr. 2, litra d, definerer græs- eller cikorieudlæg som græs eller cikorie eller blandinger af græs og cikorie udlagt før eller efter høst dog senest den 1. august, i silomajs eller byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn.

Græsefterafgrøder og græs- og cikorieudlæg er afgrødetyper med højt kvælstofoptag og lang vækstsæson, der kan anvendes til at opfylde plantedækkekravet i bilag 2, nr. 1. Det følger direkte af bilag 2, nr. 1, at plantedækket skal være etableret senest den 1. august.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at betingelsen om, at græsefterafgrøderne skal være sået før eller efter høst, dog senest den 1. august, og

at græs- eller cikorieudlægget skal være udlagt før eller efter høst, dog senest den 1. august, ikke har noget selvstændigt indhold, der ikke allerede følger af bilag 2, nr. 1.

På denne baggrund foreslås definitionen af græsefterafgrøder fastsat som "rent græs", jf. forslaget til ny § 4, nr. 48.

Efter ministeriets vurdering indeholder definitionen af græs- eller cikorieudlæg en materiel betingelse i form af kravet om, at udlægget skal ske i byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets vurdering, at dette krav af ordensmæssige hensyn bør fastsættes i en selvstændig bestemmelse.

På denne baggrund foreslås definitionen af græs- eller cikorieudlæg fastsat som "græs eller cikorie eller blandinger af græs og cikorie", jf. forslaget til ny § 4, nr. 50.

Samtidig foreslås betingelsen om, at udlægget skal ske i silomajs eller i byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn, flyttes til en selvstændig bestemmelse som ny bilag 2, nr. 4.

I bilag 2, nr. 2, litra e, defineres pløjelag som de øverste 30 cm af agerjorden, hvor jordbundsanalysen foretages for at sikre korrekt gødskning.

Begrebet pløjelag anvendes kun ét sted, nemlig i bilag 2, nr. 7, hvoraf det fremgår, at der skal foretages N- og P-analyser af pløjelaget mindst hvert 4. år pr. 5 ha på hele arealet i omdrift, som kvægbruget har til rådighed i den planperiode, hvor prøverne udtages.

Efter ministeriets vurdering taler ordensmæssige hensyn for ikke at have en selvstændig definition af et begreb, der ikke anvendes mere end én gang i bekendtgørelsen.

På denne baggrund foreslås det, at definitionen af pløjelag indarbejdes i bilag 2, nr. 7, således at denne bestemmelse fremover stiller krav om N- og P-analyser af de øverste 30 cm af jorden.

1.19.4. Justering af bilag 2, nr. 3, der bliver nr. 2

Bilag 2, nr. 3, der bliver nr. 2, fastsætter, at husdyrgødning ikke må udbringes i perioden den 31. august til den 1. marts i den efterfølgende planperiode på et græsareal, som pløjes i samme planperiode. Der skal foreligge en dateret erklæring underskrevet af den for driften ansvarlige til dokumentation heraf.

Det har i praksis givet anledning til tvivl, hvilke planperioder der henvises til i bestemmelsen.

På denne baggrund foreslår Miljø- og Fødevareministeriet, at ordlyden af bestemmelsen ændres til, at bedriften i den efterfølgende planperiode ikke både må udbringe husdyrgødning i perioden den 31. august til den 1. marts på et areal

med græs og pløje arealet. Der er tale om en præcisering, der ikke ændrer det materielle indhold af bestemmelsen.

1.19.5. Justering af bilag 2, nr. 6

Det fremgår af bilag 2, nr. 6, at bælgssæd og andre kvælstoffikserende afgrøder som f.eks. rød- og hvidkløver som udgangspunkt ikke må dyrkes på de arealer, som bedriften har til rådighed.

Der er tale om en ikke udtømmende opstilling af kvælstoffikserende afgrøder, der efter ministeriets vurdering bør fremgå af en vejledning i stedet for de bindende regler.

På denne baggrund foreslås betingelsen om, at der som udgangspunkt er forbud mod dyrkning af kvælstoffikserende afgrøder på bedriften arealer ændret, så der ikke længere fremgår eksempler på, hvilke planter der er kvælstoffikserende.

Det fremgår af bilag 2, nr. 6, litra a-c, at der gælder tre undtagelser fra forbuddet mod at dyrke kvælstoffikserende afgrøder. Det er således tilladt at dyrke byg/ært blandinger med udlæg af græs- eller cikorie, jf. litra a, kløver og lucerne i græsmarker med under 50 pct. kløver eller lucerne, jf. litra b, og græs- eller cikorieudlæg med under 50 pct. kløver eller lucerne, jf. litra c.

Den gældende formulering af bilag 2, nr. 6, litra b og c, kan efter ministeriets vurdering læses sådan, at det er tilstrækkeligt, at det enten er kløver eller lucerne, der holder sig under 50 pct. Hensigten med bestemmelsen er imidlertid, at både kløver og lucerne holder sig under 50 pct., således at hverken kløver eller lucerne udgør over 50 pct.

Med henblik på at tydeliggøre, at hverken kløver eller lucerne må udgøre over 50 pct. foreslås det, at "eller" ændres til "/" i bilag 2, nr. 6, litra b og c. Herved ensrettes affattelsen af litra b og c også med affattelsen af litra a.

1.19.6. Justering af bilag 2, nr. 8

Bilag 2, nr. 8, indeholder en pligt for bedrifterne til for hver planperiode, hvor undtagelsen ønskes anvendt, senest den dato, der er anført som ansøgningsfrist i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer, at ansøge om anvendelse af undtagelsen.

Begrebet "undtagelse" stammer fra den EU-retlige retsakt, der tillader Danmark at have regler om udbringning af op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode og henviser til, at der er tale om en undtagelse fra nitratdirektivets harmonikrav på 170 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode.

Begrebet "undtagelse" anvendes imidlertid ikke andre steder i husdyrgødningsbekendtgørelsen end i bilag 2, nr. 8, om muligheden for at udbringe op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode. Efter ministeriets vurdering vil det derfor være mere korrekt i bilag 2, nr. 8, at henvise til muligheden for at udbringe op til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode.

På denne baggrund foreslås ”hvor undtagelsen ønskes anvendt” ændret til ”der ønskes udbragt 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode”, og ”anvendelse af undtagelsen” i bilag 2, nr. 8, ændret til ”at udbringe 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode”.

Der er tale om en lovteknisk justering, der ikke ændrer det materielle indhold af bestemmelsen.

1.19.7. Justering af bilag 2, nr. 10

Bilag 2, nr. 10, fastsætter, at kvægbrugets gødningsplan skal revideres senest 7 dage efter enhver ændring.

De øvrige bestemmelser i bilag 2 er rettet mod ”bedriften” og ikke mod ”kvægbruget”. Efter ministeriets vurdering er det hensigtsmæssigt at bruge samme betegnelser om det samme pligtsubjekt.

På denne baggrund foreslås ”kvægbruget” ændret til ”bedriften” i bilag 2, nr. 10.

1.20. Indsættelse af henvisning til vandrammedirektivet i EU-noten

Den gældende EU-note til husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder ikke en henvisning til vandrammedirektivet.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen har fosforregler, der bidrager til gennemførelse af vandrammedirektivet.

Efter Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering bør der derfor henvises til vandrammedirektivet i EU-noten til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

På denne baggrund foreslås det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens EU-note suppleres med en henvisning til vandrammedirektivet.

2. Miljømæssige konsekvenser

Husdyrgødningsbekendtgørelsen udgør en plan eller et program efter miljøvurderingslovens regler, som fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl. Der er gennemført en miljøvurdering af den samlede husdyrgødningsbekendtgørelse⁴.

Med nærværende udkast til ændret husdyrgødningsbekendtgørelse foreslås der gennemført mindre ændringer i bekendtgørelsen. Det følger af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, at myndigheden skal gennemføre en vurdering (en såkaldt screening) af, hvorvidt mindre ændringer i planer eller programmer, der udarbejdes inden for landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige

⁴ Miljøvurdering af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan tilgås fra Høringsportalen: <https://www.hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/62961>.

anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, således at der skal gennemføres en miljøvurdering.

Miljø- og Fødevarerministeriet har gennemført en screening i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 10. Ændringerne af husdyrgødningsbekendtgørelsen vil efter ministeriets vurdering ikke få væsentlig indvirkning på miljøet. Udkast til screeningsafgørelse sendes i høring hos de berørte myndigheder samtidig med den offentlige høring af bekendtgørelsen. Den endelige screeningsafgørelse vil blive offentliggjort på høringsportalen.dk sammen med høringsnotat m.v.

De overordnede miljømæssige konsekvenser af de foreslåede ændringer af bekendtgørelsen, der efter ministeriets vurdering skal underlægges en screening, er kort beskrevet i det følgende.

Forslaget om generel undtagelse for forskningsforsøg fra husdyrgødningsbekendtgørelsens regler

De opstillede kriterier for, hvilke forsøg der falder ind under den generelle undtagelse fra husdyrgødningsbekendtgørelsens regler (jf. afsnit 1.3), vurderes at begrænse forsøgenes omfang og derved de potentielle miljømæssige konsekvenser.

Ophævelse af lukkeperioderne i væksthuse

Det vurderes, at der ikke er samme risiko for udvaskning om efteråret og derved behov for lukkeperioder i væksthuse (jf. afsnit 1.7) som ved almindelig landbrugsdrift, idet klimaet (temperatur og vanding m.v.) i væksthuse er styret. Endvidere er der ikke samme behov for at sikre, at udbringning sker på tidspunkter, hvor der er afgrøder med vækst til at optage næringsstofferne.

Forbud mod udbringning på en sådan måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandforsyningsanlæg

Beskyttelsen af vandforsyningsanlæg mod afstrømning af husdyrgødning (jf. afsnit 1.8) vurderes i meget vidt omfang allerede imødekommet af bl.a. gældende ret i forskellige regelsæt. Det kan dog i praksis ikke udelukkes, at udbragt husdyrgødning kan afstrømme til en privat vandboring og udgøre et potentielt forureningsproblem, hvorfor ændringen kan have en mindre potentiel positiv virkning på miljøet i forhold til beskyttelsen af private vandboringer mod afstrømning af husdyrgødning. Ændringen vurderes dog ikke at have en væsentlig positiv indvirkning på miljøet.

Muligheden for at udbringe 90 kg fosfor pr. ha fra bioaske pr. tildeling i skove

Muligheden for at udbringe 90 kg fosfor pr. ha fra bioaske pr. tildeling i skove (se afsnit 1.10) vurderes ikke at udgøre et miljømæssigt problem. Den samlede mængde fosfor, der kan tildeles til skove med et fosforbehov over tid, er uændret. Der er i stedet tale om, at der med en opsparingsordning kan udbringes større, opsparede mængder fosfor fra bioaske over færre gange i løbet af skovens livscyklus. Fosfor opbøbes i jorden og udvaskes derfor ikke umiddelbart. Der vil være mindre positive konsekvenser i kraft af den reducerede kørsel i skove. Ændringen vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på miljøet.

Konsekvensrettelse af fradragsregler for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniarealer

Konsekvensrettelsen af fradragsregler for fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på ikke-harmoniarealer (se afsnit 1.14) betyder, at fosfor i kunstgødning og bioaske anvendt på et areal, som ikke udgør et harmoniareal, kun kan fratrækkes virksomhedens fosforforbrug én gang. Derved kan det samme skovareal ikke indgå i et fradrag to gange. I praksis ville det ekstra fradrag kunne resultere i, at virksomheden med skovbrug kunne udbringe mere fosfor på skovbrugets harmoniarealer inden for virksomhedens fosforloft. Denne risiko, der har været tilstede i 2019, og som vurderes alene at have været anvendt i meget begrænset omfang hvis overhovedet, er nu fjernet. Ændringen vurderes alene at have begrænset positiv indvirkning på miljøet.

Mulighed for fradrag for fosfor i bioaske fra frøgræshalm, der modtages retur fra fyringsanlæg

Mulighed for fradrag for fosfor i bioaske fra frøgræshalm, der modtages retur fra fyringsanlæg (se afsnit 1.15) tilføjer halm fra frøgræs til reglen om, at jordbrugsvirksomheden kan fratække fosfor svarende til 3 kg pr. ha harmoniareal, som jordbrugsvirksomheden i en foregående planperiode har dyrket med korn eller raps, hvor halmen er leveret til et fyringsanlæg. Der fraføres mere fosfor med frøgræshalm, end det er tilfældet med halm fra korn og raps. Fradraget på 3 kg fosfor pr. ha er dog i forvejen fastsat som et gennemsnit ud fra de forskellige normtal for fosforaførsel fra forskellige typer halm og deres andel, og frøgræshalm udgør så lille en andel, at det ikke vurderes at få en betydning for fosforaførslen. Ændringen vurderes ikke at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Øvrige ændringer

De øvrige foreslåede ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen er ikke vurderet omfattet af kravet om screening, da de enten udgør præciseringer eller lignende af gældende ret, eller ændringer af lovteknisk karakter eller lignende, som ikke i sig selv lægger rammer for fremtidige anlægstilladelser, og derved ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde.

3. Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Udkast til nærværende bekendtgørelse har været sendt i præhøring i Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Miljø- og Fødevarerministeriet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i udkastet. TER har ingen bemærkninger hertil.

Der er endvidere foretaget screening af, hvorvidt bekendtgørelsesudkastet har implementeringskonsekvenser set i forhold til principperne i Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning. Det er vurderingen, at bekendtgørelsesudkastet ikke har implementeringskonsekvenser.

4. Forholdet til EU-retten

4.1. Overholdelse af regeringens fem faste principper for implementering af EU-regulering

Hovedparten af nitratdirektivet er i dansk ret gennemført i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Afsnit 4.2. nedenfor indeholder en gennemgang af de foreslåede ændringer i bekendtgørelsen, der har betydning for nitratdirektivet.

I 2017 blev reguleringen i husdyrbrugloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen af udbringning af husdyrgødning omlagt til at følge af generelle regler.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen indeholder herefter bl.a.

- en regulering af kvælstof og fosfor, der begrænser mængden af udbragt husdyrgødning m.v.,
- foranstaltninger til at undgå, at jord, der modtager organisk gødning, eroderer ned i vandmiljøet,
- krav om anvendelse af særlige udbringningsteknikker i og i nærheden af særlige ammoniakfølsomme naturtyper og
- restriktioner på anvendelse af husdyrgødning fra smågrise, der er behandlet med receptpligtig medicinsk zinkoxid.

Disse regler bidrager for det første til opfyldelsen af de miljømål, der er fastsat i vandramme-, habitat-, nitrat- og havstrategidirektiverne. For det andet tjener reglerne til afløsning af de processuelle krav om konkrete vurderinger, der er indeholdt i VVM-direktivet og habitatdirektivet ved at udgøre en tilstrækkelig god miljøbeskyttelse til, at væsentlige påvirkninger på natur- og vandområder, som er omfattet af habitat-, fuglebeskyttelses-, vandramme-, grundvands-, drikkevands- og havstrategidirektiverne, kan udelukkes.

Udkastet til ny husdyrgødningsbekendtgørelse viderefører ovennævnte direktivimplementering.

NEC-direktivet har til formål at reducere luftforureningen i Europa. Direktivet stiller krav om, at EU's medlemslande reducerer udledningen af fem luftforurenende stoffer i forhold til niveauet i 2005. I relation til ammoniak er Danmark forpligtet til at reducere ammoniakudledningen med 24 pct. i 2020 og 2030 ift. 2005. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler til begrænsning af ammoniakemissioner bidrager til opfyldelsen af Danmarks reduktionsmål.

Bekendtgørelsesudkastet har været forelagt sekretariatet for regeringens Implementeringsudvalg, der har vurderet, at udkastet overholder regeringens fem principper for implementering af EU-ret.

4.2. Bestemmelser, der er omfattet af krydsoverensstemmelse

Flere af de bestemmelser, der foreslås ændret, indgår som en del af den danske implementering af nitratdirektivet.

Det følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1306/2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik, at overtrædelser af bestemmelser, der implementerer nitratdirektivets artikel 4 og 5, er omfattet af bestemmelserne om krydsoverensstemmelse.

Af betydning for krydsoverensstemmelse foreslås der ændringer i bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsens 27, stk. 2, om udbringningsteknikker, § 28, stk. 14, om forslag til fritagelse af væksthuse for lukkeperioden, § 29, stk. 5, om fare for afstrømning af husdyrgødning, § 34, stk. 1 og 2, om grænser for tildeling af kvælstof fra organisk gødning (harmonikravet) og bilag 2 om særlige betingelser for bedrifter, der udbringer op til 230 kg N pr. ha pr. planperiode.

De nævnte bestemmelser er en del af implementeringen af nitratdirektivet og derfor omfattet af krydsoverensstemmelse.

For så vidt angår de foreslåede ændringer af § 27, stk. 2, § 34, stk. 1 og 2, og bilag 2 er der alene tale om forslag til præciseringer og lovtekniske justeringer af bestemmelserne. Der tilsigtes hermed ikke ændringer i forhold til krydsoverensstemmelsesbelægningen af disse bestemmelser.

Forslaget om, at lukkeperioden for flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, bundfald eller flydende affald, jf. § 28, stk. 1, og lukkeperioden for fast husdyrgødning, ensilagesaft, kunstgødning og fast affald, jf. § 28, stk. 11, ikke skal gælde for væksthuse, jf. forslaget til ny § 28, stk. 14, indebærer en materiel ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsens implementering af nitratdirektivet.

I henhold til krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt 1.13, er reguleringen af udbringningsperioderne krydsoverensstemmelsesbelagt. Det foreslås, at udbringning af husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, bundfald, affald, ensilagesaft og kunstgødning fritages for krydsoverensstemmelse.

For så vidt angår forbuddet mod udbringning af gødning på en sådan måde, at der er risiko for afstrømning til vandforsyningsanlæg, jf. § 29, stk. 5, er der tale om en materiel ændring af implementeringen af nitratdirektivet, idet forslaget vil indgå i det danske nitrathandlingsprogram som en supplerende foranstaltning.

I henhold til krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt 1.15, er husdyrgødningsbekendtgørelsens udbringnings- og arealrestriktioner for husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft, restvand, kunstgødning og affald krydsoverensstemmelsesbelagt. Det foreslås, at det nye forbud mod udbringning af husdyrgødning på en sådan måde og på sådanne arealer at der er fare for afstrømning til vandforsyningsanlæg, omfattes af krydsoverensstemmelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt 1.15.